

Галина Калінічева
Інститут підготовки кадрів
державної служби зайнятості України,
м. Київ

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Становлення інформаційного суспільства та інтернаціоналізація освітніх процесів актуалізували проблему ефективного управління якістю в системі вищої освіти. Посилення уваги до проблеми якості вищої освіти, яка є основним чинником підвищення конкурентоспроможності випускників вузів на ринку праці, детерміновано також входженням України до європейського освітнього простору та необхідністю забезпечення якості освіти відповідно до міжнародних стандартів.

В умовах глобалізованого сьогодення сучасний конкурентоспроможний університет мусить мати налагоджену систему управління якістю освіти, яка включає в себе оцінку якості роботи вузу в цілому; оцінку якості навчально-виховного процесу; оцінку науково-дослідної роботи; оцінку напрямів подальшого підвищення якості діяльності університету. Управління якістю освітнього процесу є комплексним, цілеспрямованим, скоординованим процесом, метою якого є досягнення максимальної відповідності поточних процесів і результатів згідно з визначеними стандартами.

Основні завдання впровадження в діяльність вищого навчального закладу системи менеджменту якості полягають у тому, щоб через функціонування даної системи досягти: 1) створення в університеті внутрішньої системи забезпечення якості підготовки фахівців через основні напрями його діяльності (освітню, науково-дослідну, підготовку науково-педагогічних кадрів, виховну, фінансову, інформаційну, соціальну, господарську, адміністративно-управлінську); 2) реорганізації системи управління освітньо-виховним процесом з метою мобілізації всіх внутрішніх ресурсів та оптимізації витрат; 3) підвищення відповідальності та чіткого розподілу повноважень співробітників всіх рівнів (викладачів, кафедр, деканатів, ректорату); 4) усвідомлення колективом важливості функціонування системи управління якістю; 5) підвищення іміджу вищого навчального закладу через посилення відповідальності студентства та викладачів за результати своєї роботи; 6) зростання довіри споживачів (суспільства, роботодавців, зацікавлених осіб) до даного вищого навчального закладу; 7) формування реалізації економічних механізмів розвитку системи освіти в регіонах; 8) подолання міжфункціональних бар'єрів та створення вузівської команди якості через застосування процесного підходу та ідеології

тотального управління якістю (TQM); 9) формування високих споживчих властивостей освітніх послуг, що надаються університетом.

При цьому варто враховувати специфіку управління якістю у вищих навчальних закладах, яка полягає у тому, що діяльність професорсько-викладацького складу та персоналу вузу передусім спрямована на розвиток духовних, моральних, інтелектуальних, ділових якостей студентської молоді.

Аналіз сучасних підходів до управління якістю в галузі вищої освіти засвідчив, що найбільш витребуваними при формуванні системи управління якістю є системний та процесний підходи. Оскільки основний освітньо-виховний процес декомпонується на підпроцеси, то важливим завданням в галузі якості постає необхідність вдосконалення взаємодії, оптимізації процесу та поліпшення системи в цілому, унеможливаючи прорахунки і недоліки. Для забезпечення системи якості у вищих навчальних закладах на нинішньому етапі модернізації системи вищої освіти використовуються різноманітні методи: адміністративні (стабілізуюче і розпорядницьке регулювання, регламентування, нормування, інструктування); економічні, соціально-психологічні тощо. Важливим є дотримання вимог до застосування вищезазначених методів, оскільки їх порушення суттєво знижує ефективність діяльності вузу та відбивається на якості надання освітніх послуг.

Таким чином, управління якістю дозволить університетам оптимізувати всі сфери своєї діяльності, підвищуючи результативність і ефективність роботи за усіма напрямками, що слугуватиме з одного боку, розширенню світогляду та можливостей майбутніх фахівців, з іншого – соціальній витребуваності випускників університетів в інформаційному суспільстві.

Віктор Савельєв

Прикарпатський інститут імені М.С. Грушевського МАУП,
м. Київ

ВИЩА ОСВІТА В УКРАЇНИ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ЧИ ДЕГРАДАЦІЯ?

В останній третині ХХ – на початку ХХІ століть в житті людства відбулися разючі зміни планетарного масштабу. Найбільш важливими серед них стали, по-перше, небувале пришвидшення динаміки соціальних змін, а по-друге – перехід людства до так званого неоіндустріального або ж інформаційного суспільства, якому властиві небувале раніше зростання обсягу наукових знань,